

Plan van aanpak

Omgevingsplan Mierlo-Hout

Versie vastgesteld, 28 januari 2020

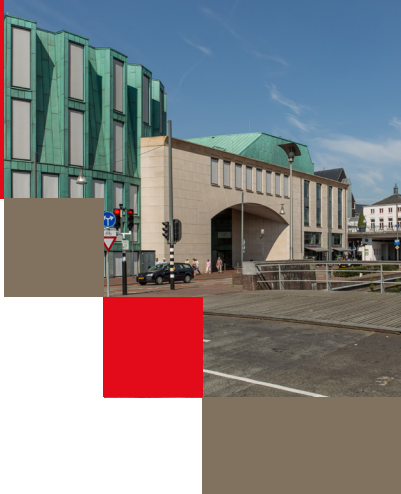

Gemeente Helmond

Inhoudopgave

1. Aanleiding	3
Waarom een omgevingsvisie?	3
Doel en reikwijdte plan van aanpak omgevingsvisie	3
Omgevingsvisie	4
Omgevingsplan	4
Omgevingsprogramma	4
Omgevingsvergunning	4
Relatie met ander instrumentarium van de Omgevingswet	4
2. Wat is het omgevingsplan?	5
Waarom is het omgevingsplan anders dan een bestemmingsplan?	5
Wie stelt het omgevingsplan vast?	6
Wettelijke termijn en tijdspad Helmond	6
3. Veranderopgave	8
4. Vertrekpunt: waar moeten we rekening mee houden?	9
5. Resultaat	12
6. Werkwijze voor het opstellen van het omgevingsplan	13
Fase 1: Inventarisatiefase	13
Fase 2: Opstellen omgevingsplan Mierlo-Hout en Verordening Fysieke Leefomgeving	14
Fase 3: Vaststellen en publiceren omgevingsplan en toepasbare regels opstellen	15
7. Randvoorwaarden en risico's	16
Organisatie	16
Capaciteit	16
Financiële middelen	17
Planning (op hoofdlijnen)	18
Risico's	18

1. Aanleiding

Waarom een omgevingsvisie?

We staan voor grote opgaven in het fysieke domein. Vanuit het klimaatbeleid moeten we de energietransitie vormgeven en ons gaan voorbereiden op klimaatveranderingen. De achteruitgang van natuur en biodiversiteit in ons land is weliswaar afgebogen, maar het herstel is nog te weinig en te fragiel. We hebben te maken met een grote druk op onze leefomgeving vanuit emissies naar bodem, water en lucht door agrarische en bedrijfsmatige activiteiten en mobiliteit. Deze hebben effect op de leefbaarheid in onze steden en dorpen en onze gezondheid. Daarnaast streven we ook naar een gezond en welvarend land, waarin iedereen kan profiteren van goede basisvoorzieningen en kan wonen en werken. Al deze vraagstukken, doelen en behoeftes stellen eisen aan onze fysieke leefomgeving en de onderlinge afstemming vraagt sturing en regie vanuit de overheid.

Maar niet alleen de overheid staat aan de lat voor het realiseren van die doelen, ook van inwoners en bedrijven wordt wat verwacht. Initiatiefnemers, koplopers en maatschappelijk geëngageerde partijen hebben behoefte aan een overheid die snel kan schakelen en mee kan werken. De achterblijvers moeten op hun verantwoordelijkheid worden gewezen en in de goede richting worden geduwd. Dit vraagt een betrouwbare, professionele overheid die kaders schept, ruimte biedt en snel kan handelen.

Onze huidige wet- en regelgeving in het fysieke domein is niet toegerust op deze maatschappelijke ontwikkelingen. We hebben veel regels, deze zijn onoverzichtelijk, ze zijn soms strijdig met elkaar en kennen allemaal hun eigen procedures. Dit werkt niet bevorderend voor een goede integrale afweging en snelle besluitvorming.

Om die reden is het besluit genomen om de wet- en regelgeving in het fysieke domein samen te voegen, te harmoniseren en te dereguleren in één integrale Omgevingswet. De omgevingswet treedt, volgens de huidige planning, op 1 januari 2021 in werking. In de wet zijn voor de gemeentelijke overheid verschillende instrumenten beschreven die ontwikkeld moeten worden. Eén daarvan is het omgevingsplan.

Doel en reikwijdte plan van aanpak omgevingsvisie

Het plan van aanpak Omgevingsplan Mierlo-Hout is een uitwerking van het programmaplan Implementatie Omgevingswet. Het programmaplan is op 21 mei 2019 vastgesteld door het college.

Het doel van dit plan van aanpak is tweeledig:

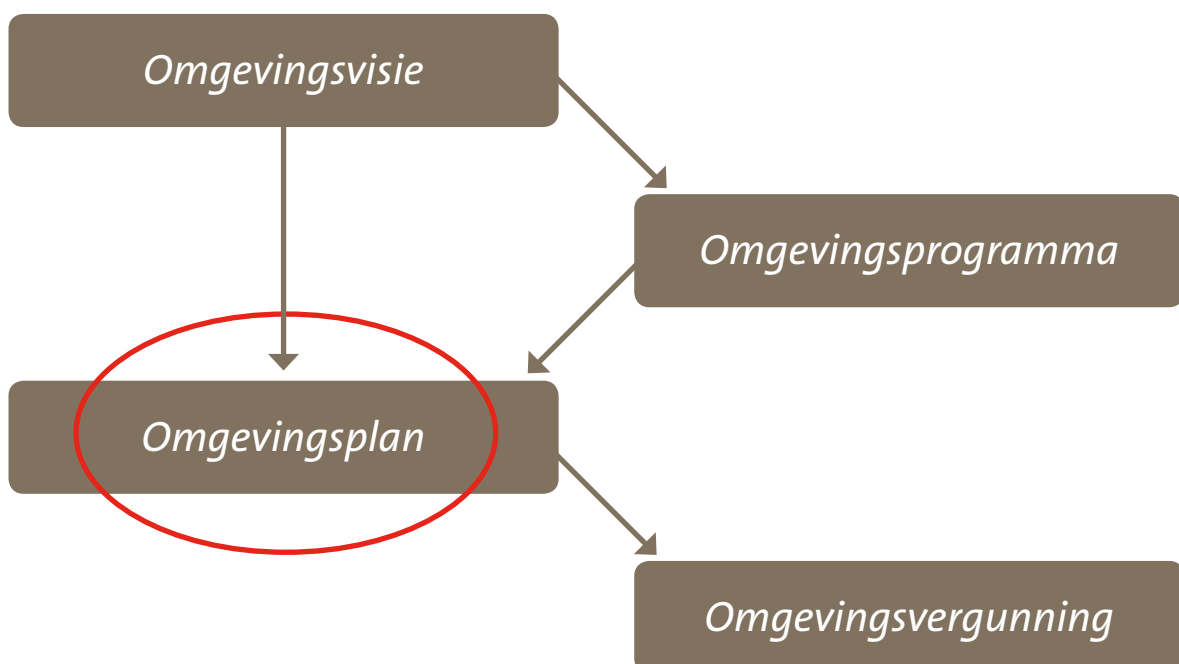
1. Uiterlijk eind 2021 een vastgesteld omgevingsplan te hebben voor een proefgebied in Helmond, zijnde het gebied Mierlo-Hout (zie bijlage).
2. Uiterlijk 1 januari 2021 een Verordening Fysieke Leefomgeving te hebben voor de gebieden in Helmond waarvoor nog geen omgevingsplan in werking treedt.

Relatie met ander instrumentarium van de Omgevingswet

In de wet is een aantal gemeentelijke instrumenten opgenomen die nodig zijn om het nieuwe omgevingsrecht goed te kunnen implementeren. Dit zijn, naast het omgevingsplan, de omgevingsvisie, het omgevingsprogramma en de omgevingsvergunning.

Bijna gelijktijdig met het opstellen van het omgevingsplan, zijn we ook gestart met het opstellen van de omgevingsvisie. Omgevingsplan en omgevingsvisie hebben een belangrijke relatie met elkaar. In de visie moeten de (maatschappelijke) opgaven en doelen voor het gebied opgenomen zijn. Ook de sturingsfilosofie en instrumentenmix zijn in de omgevingsvisie opgenomen. In het omgevingsplan wordt op basis hiervan vervolgens de vertaling gemaakt naar de regels voor de fysieke leefomgeving.

Het plan moet getoetst kunnen worden aan de visie, andersom moet de visie ook voldoende houvast bieden om het plan op te kunnen stellen. Maar het omgevingsplan is meer dan alleen de juridische vertaling van de omgevingsvisie. Het omgevingsplan biedt door de eigen gestelde doelen het kader voor alle regels over de fysieke leefomgeving, ook als die niet terug te voeren zijn op een omgevingsvisie. Het omgevingsprogramma is min of meer complementair aan het omgevingsplan. De doelen die we willen bereiken, worden soms ondersteund met regelgeving (= omgevingsplan) en soms met andere middelen (= omgevingsprogramma). Wij starten in 2021 met het opstellen van het omgevingsprogramma.

2. Wat is het omgevingsplan?

Het omgevingsplan bevat alle regels over de fysieke leefomgeving die de gemeente stelt binnen haar grondgebied en is gericht op het bereiken van het hoofddoel van de wet: een veilige en gezonde leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Het omgevingsplan regelt allereerst een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (het huidige bestemmen). Daarnaast kan de gemeente in het omgevingsplan regels stellen over activiteiten (zoals bouwen, slopen, kappen). Dit kan alleen als het Rijk en de provincie die activiteiten niet al uitputtend heeft geregeld in één van de AMvB's (=algemene maatregel van bestuur) of in de verordening met alle provinciale regels voor de fysieke leefomgeving, de omgevingsverordening.

De gemeente kan regels stellen in de vorm van:

- Toestaan of niet toestaan van bepaalde activiteiten in bepaalde gebieden.
- Direct werkende algemene regels. Initiatiefnemers moeten zich aan deze regels houden als ze activiteiten uitvoeren.
- Direct werkende algemene regels met meldingsplicht. Initiatiefnemers moeten zich aan deze regels houden als ze activiteiten uitvoeren en bovendien melden voordat ze met die activiteiten beginnen.
- Vergunningplicht voor bepaalde activiteiten. De gemeente stelt dan ook beoordelingsregels vast.
Met beoordelingsregels beschrijft de gemeente hoe ze een vergunningaanvraag voor activiteiten inhoudelijk zal beoordelen.
- Omgevingswaarden. Deze binden alleen de gemeente zelf en hebben geen rechtstreekse werking voor burgers.
In het omgevingsplan is er ook de mogelijkheid om bijvoorbeeld grenswaarden op te nemen die direct bindend zijn voor burgers en bedrijven.

De regels van het omgevingsplan gelden voor iedereen. Burgers, bedrijven en overheidsinstanties moeten zich bij het uitvoeren van activiteiten in de fysieke leefomgeving aan de regels van het omgevingsplan houden. De gemeente is bevoegd voor toezicht en handhaving van de regels in het omgevingsplan.

Waarom is het omgevingsplan anders dan een bestemmingsplan?

'Bestemmen' onder de Omgevingswet betekent, dat in plaats van een goede ruimtelijke ordening, het bereiken van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving het uitgangspunt wordt. Gemeentelijke regels over de fysieke leefomgeving worden in het omgevingsplan opgenomen. Ook worden gebiedsgerichte milieuvoorschriften in het plan opgenomen. Omgevingsplannen zullen meerdere beleidsterreinen beslaan dan nu het geval is bij bestemmingsplannen. Alle regels over de fysieke leefomgeving zijn in 1 plan opgenomen en gemakkelijk vindbaar. Informatie over een bepaald perceel krijg je met 1 klik op de knop. Onder de Omgevingswet hebben omgevingsplannen straks een oneindige looptijd, nu is dat voor bestemmingsplannen nog 10 jaar en onder de Crisis- en herstelwet 20 jaar.

Nieuw is ook dat er onder voorwaarden geboden mogen worden opgenomen in het omgevingsplan en dat er geen standaard overgangsrecht meer is. Er is geen apart exploitatieplan meer, maar er komen wel andere mogelijkheden voor een kostenverhaal(sbijdrage). In het omgevingsplan kunnen ook exploitatieregels worden opgenomen.

Het opstellen van een omgevingsplan in de geest van de Omgevingswet, betekent dat we meer gaan sturen op het realiseren van doelen, in plaats van middelen. Naar verwachting worden omgevingsplannen globaler en flexibeler van karakter dan de huidige bestemmingsplannen.

Wie stelt het omgevingsplan vast?

De gemeenteraad stelt het omgevingsplan vast. De gemeenteraad kan deze bevoegdheid voor delen van het omgevingsplan delegeren aan het college van burgemeester en wethouders (artikel 2.8 Omgevingswet). Hiervoor kan de gemeenteraad een apart delegatiebesluit nemen.

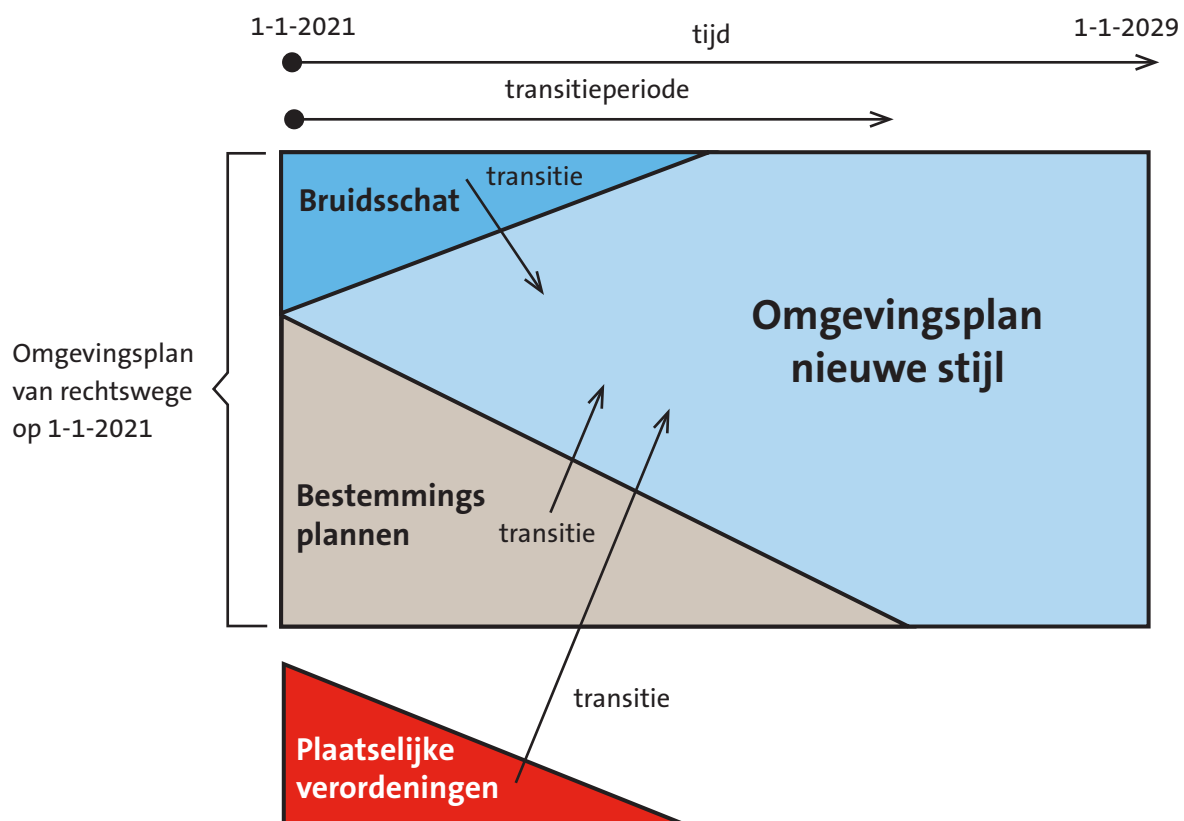
Een bestuursorgaan moet rekening houden met de taken en bevoegdheden van andere bestuursorganen (artikel 2.2 Ow). Dit betekent dat de gemeente bij het opstellen van het omgevingsplan kennis moet nemen van het beleid van andere bestuursorganen en aan moeten geven hoe ze hiermee omgaan. De instructieregels van rijk en provincie moeten verplicht opgenomen worden in het omgevingsplan.

Wettelijke termijn en tijdspad Helmond

In de omgevingswet is vastgelegd dat gemeenten uiterlijk 1 januari 2029 een door de raad vastgesteld, gemeentedeckend, omgevingsplan moeten hebben. Onder de Omgevingswet regelt het Rijk een aantal onderwerpen niet meer, zoals horeca of lozingen van huishoudens (stedelijk afvalwater). Deze regels worden tijdelijk automatisch omgezet en de gemeenten hebben de keuze om die onderwerpen wel of niet zelf te regelen. Deze regels worden de bruidsschat genoemd.

De periode vanaf inwerkingtreding van de wet, tot aan 1 januari 2029, kunnen gemeenten gebruiken om fasegewijs toe te groeien naar het gebiedsdekkend omgevingsplan.

Om ervoor te zorgen dat er vanaf 1 januari 2021 geen juridisch vacuüm ontstaat, heeft het rijk overgangsrecht opgenomen in de wet. Dit komt erop neer dat op 1-1-2021 alle vigerende bestemmingsplannen, exploitatieplannen en de bruidsschat gezamenlijk van rechtswege 'het omgevingsplan' voor de gemeenten zijn. In de tijd tot aan 2029 moeten deze omgezet worden naar het 'echte' omgevingsplan zoals bedoeld in de wet. In het 'echte' omgevingsplan moeten ook de lokale regels worden meegenomen die gaan over de fysieke leefomgeving, zoals opgenomen in lokale verordeningen (bijvoorbeeld de APV).

Het opstellen van een omgevingsplan, dat helemaal voldoet aan de eisen uit de omgevingswet is nieuw voor gemeenten. De behoefte is groot om met een overzichtelijk gebied te oefenen met deze planvorm. Hiervoor hebben we gekozen voor het gebied Mierlo-Hout.

Er is gekozen voor dit gebied, omdat het een gemêleerd gebied is met een diverse stedenbouwkundige signatuur, verschillende functies en activiteiten, milieuvraagstukken, aanwezigheid van cultuurhistorie en natuur. Daarnaast zijn er binnen Mierlo-Hout buurten waar weinig ontwikkeling is en buurten waar wel ontwikkelingen staan te gebeuren. Deze diversiteit maakt, dat het gebied bij uitstek geschikt is om te leren hoe je een omgevingsplan op kunt stellen dat rekening houdt met al deze aspecten.

3. Veranderopgave

De omgevingswet stimuleert een andere manier van werken en denken:

- Van middel naar doel/opgave
- Van buiten naar binnen
- Van reguleren naar faciliteren

Deze omslag vraagt iets van onze medewerkers, ons management en ons bestuur.

De principes vanuit de Omgevingswet passen helemaal in de organisatie-ontwikkeling die in Helmond al in gang is gezet.

De implementatie van de Omgevingswet herbevestigt, ondersteunt en versterkt dit proces.

De ontwikkeling van het omgevingsplan biedt handvatten om de organisatie-ontwikkeling te concretiseren voor onze medewerkers, management, college en raad. We noemen dit 'het concreet maken van de veranderopgave via de lijn van de inhoud'. Want op die manier beklijft de gewenste transitie veel beter bij de mensen: "als we dat gaan doen, dan betekent het dit voor mijn werk/houding/gedrag".

Dat betekent dat we in het proces van het opstellen van het plan, tijd en ruimte inbouwen voor de veranderopgave. Dit kan door:

- Leren van andere organisaties: gezamenlijk op stap en 'gluren bij de burens'. Het vergroten van nieuwsgierigheid en innovatievermogen bij onze mensen.
- Sessies inbouwen die gaan over: 'wat vraagt dit van mij?' en 'wat heb ik daarvoor nodig?'
- Aandacht voor leiderschap, dilemma's en elkaar aanspreken.
- Aandacht voor framing van begrippen en hoe je die toepasbaar maakt. Bijvoorbeeld: integraal werken, opgavegericht werken etc.
- Aandacht voor participatie, 'van buiten naar binnen werken', maar ook de valkuilen hiervan. Wanneer kunnen we loslaten maar ook: wanneer moeten we vooral aan het stuur blijven. Dit doet een appel op professionaliteit en wendbaarheid.
- Opgavegericht werken: waar liggen de (maatschappelijke) behoefte en waarop moeten we acteren?
Hoe gaan we dat doen en welke middelen horen daarbij?

Specifiek voor het omgevingsplan gaan we ons ook richten op het vraagstuk van de effectiviteit van regels en vergunningen:

- Waar vinden we dat wij nog 'over moeten gaan'?
- Is het nodig om regels op te stellen over functies of activiteiten?
- Met welke instrument zijn de doelen het beste te realiseren?
- Voegt juridisch instrumentarium iets wezenlijks toe aan onze instrumentenkoffer?
- In juridische termen is een vergunning een paardenmiddel: als we iets willen regelen, kan dat dan ook anders dan met een vergunning? Bijvoorbeeld via algemene regels?
- Wat betekent dit voor toezicht en handhaving?
- Hoe formuleren we heldere, leesbare regels en vertalen we deze in toepasbare regels

Onze mensen moeten ook inhoudelijk opgeleid worden over de Omgevingswet. Hiervoor gaan we de Helmond Academie inschakelen.

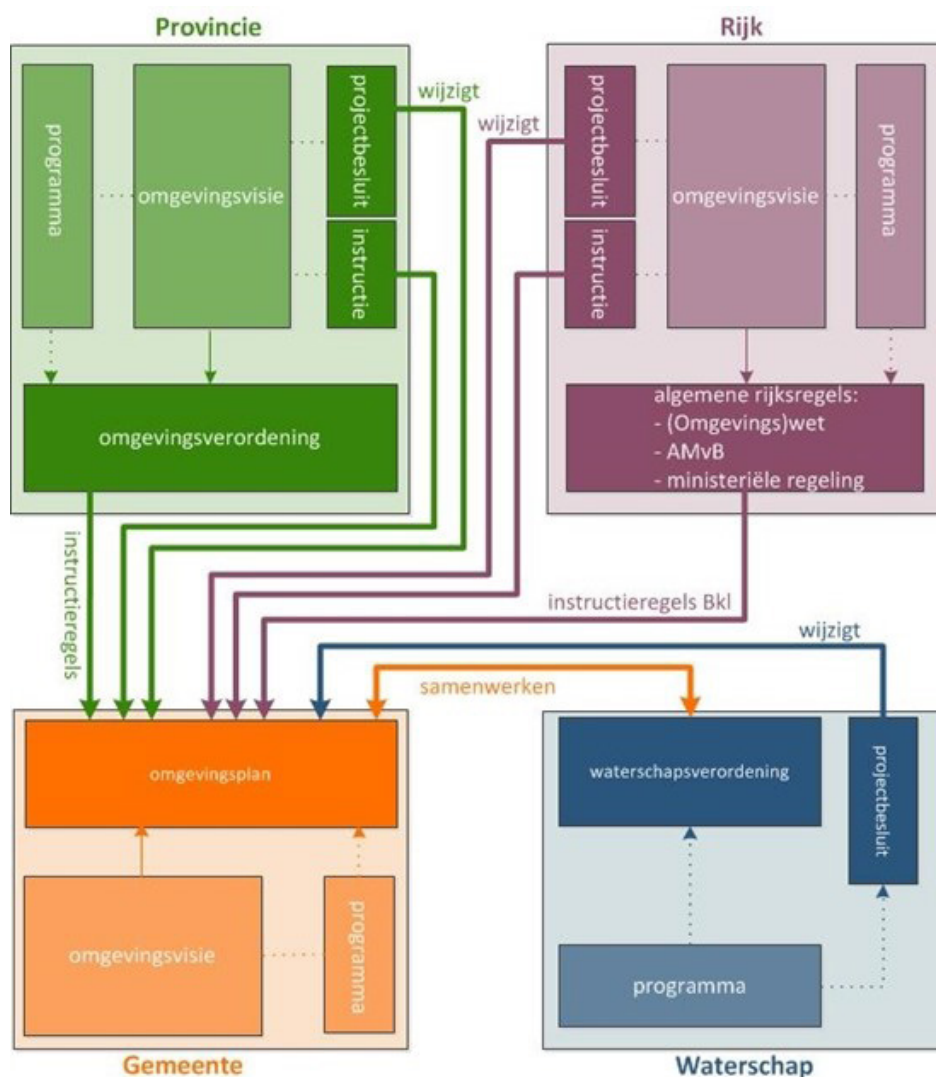
4. Vertrekpunt: waar moeten we rekening mee houden?

Omgevingsvisie

In de omgevingsvisie zijn de hoofdlijnen van het beleid in de fysieke leefomgeving neergezet. Voor de diverse gebieden in Helmond is dat verder uitgewerkt in een gebiedsgerichte analyse met een ambitie en bijbehorende opgaven. Het omgevingsplan moet 'meewerken' om deze ambities en opgaven te realiseren.

Regels en verordening van andere overheden

Andere overheden, zijnde Rijk, provincie en waterschap, hebben hun eigen instrumentarium dat kan doorwerken in c.q. afgestemd moet worden met het omgevingsplan van de gemeente. Het gaat om: omgevingsverordeningen van provincie en Rijk, (instructie-)regels van provincie en Rijk, projectbesluit van Rijk, provincie of waterschap en de waterschapsverordening. In onderstaande figuur is schematisch aangegeven hoe deze instrumenten doorwerken in het omgevingsplan.

Regionale aspecten, omgevingsplannen andere gemeenten en regionale uitvoeringsorganisaties

De omgevingsplannen van andere gemeenten werken niet door buiten de bestuurlijke grenzen van die gemeente. Maar het is wel verstandig om met elkaar af te stemmen hoe zaken geregeld worden, zeker bij aspecten die grensoverschrijdend effect kunnen hebben. Denk hier aan regels t.a.v. landschap, natuurwaarden, geluid, geur of mobiliteit. Het is belangrijk om in het beleid, dus in de omgevingsvisie, deze afstemming al te zoeken, zodat de vertaling in een omgevingsplan makkelijker te maken is.

De uitvoering van bepaalde regels is toebedeeld aan uitvoeringsorganisaties zoals de Odzob, de GGD en de Veiligheidsregio. Deze moeten aangehaakt worden bij het opstellen van het omgevingsplan. Ook hier geldt: zoveel mogelijk vooraf, dus in de visie, deze partijen betrekken, zodat ambitie, opgave en richting voor het omgevingsplan helder zijn.

Bestaande lokale (beleids-)regels en verordeningen

Helmond heeft ruim 100 (beleids-)regels en verordeningen die iets zeggen over de fysieke leefomgeving. Al deze verordeningen moeten gescreend worden op actualiteit, effectiviteit en mogelijkheden voor deregulering. Wat vervolgens nog zinvol is om te behouden, wordt opgenomen in het omgevingsplan.

PlanMER

In de Omgevingswet is opgenomen dat voor het omgevingsplan een planMER opgesteld moet worden als het plan activiteiten bevat die MER-(beoordelings-)plichtig kunnen zijn. In hoeverre ook daadwerkelijk een MER moet worden uitgevoerd, is afhankelijk van de reikwijdte van het omgevingsplan en de mogelijkheid die het plan direct biedt om activiteiten te verrichten die effecten kunnen hebben op het milieu (bijlage 5 Omgevingsbesluit).

NB. De reikwijdte voor de term 'milieu' is deels vastgelegd in rijksregels en komt deels uit de Europese Guidancedocumenten. Het gaat in ieder geval om een brede interpretatie en betreft activiteiten die effect kunnen hebben op het milieu (in materiele en niet-materiele zin), natuur, bodem en ondergrond, delfstoffen, erfgoed, gezondheid(seffecten), effecten op drinkwater etc.

Participatie

In de wet is opgenomen dat participatie een belangrijk onderdeel is bij het opstellen van het omgevingsplan. Daarmee wordt niet de wettelijk verplichte zienswijze-procedure bedoeld, maar juist het vooraf betrekken van stakeholders bij het opstellen van het plan. We willen onze inwoners en andere stakeholders zo vroeg mogelijk betrekken bij het opstellen van het plan. We stellen daarvoor een omgevingsanalyse op. Voor de omgevingsvisie is eerder ook een omgevingsanalyse opgesteld, maar het omgevingsplan heeft een andere impact op de omgeving (in de zin van regelgeving, ge- en verboden) en daarmee kunnen ook de belangen anders liggen. Dit wordt met een nieuwe omgevingsanalyse voor Mierlo-Hout in beeld gebracht. Onderdeel van de participatie is ook het aanhaken van onze (keten)partners, zoals waterschap, GGD, Veiligheidsregio, Odzob, woningbouwverenigingen, etc.

Naast de externe participatie, hebben we ook het traject van interne participatie en communicatie met onze eigen organisatie en ons bestuur.

Bestaand beleid en bestaande afspraken voor Mierlo-Hout

Vanuit verschillende beleidsdomeinen zijn er mogelijk al afspraken gemaakt met 'de wijk'. Bijvoorbeeld over inrichting van de openbare ruimte, aanpak overlast, gezondheid, maatregelen voor verkeersveiligheid, met woningbouwverenigingen, schoolbesturen en maatschappelijk organisaties, vanuit het sociaal domein etc. Deze worden geïnventariseerd.

Uiteindelijk zullen in het omgevingsplan vooral de aspecten overblijven waarvoor we daadwerkelijk regels willen gaan stellen. In het omgevingsprogramma (bijvoorbeeld een wijkontwikkelingsprogramma), kan de bredere aanpak worden geschetst met de stip op de horizon voor de wijk en de bijbehorende middelen voor realisatie. Zowel middelen vanuit de gemeente als vanuit andere (maatschappelijke) partners.

5. Resultaat

Het resultaat is een gedragen, door de raad vastgesteld omgevingsplan voor het gebied Mierlo-Hout.

De term 'gedragen' richt zich zowel op de inhoud van het plan, als op de participatieve manier waarop deze tot stand is komen.

Het plan bestaat uit 2 of 3 onderdelen:

- een toelichting en regels, machine-leesbaar (hieronder vallen ook eventuele kostenverhaalsregels)
- kaarten met een bijbehorend werkingsgebied
- de planMER indien van toepassing.

Het omgevingsplan moet ontsloten en gepubliceerd kunnen worden via het digitaal stelsel omgevingswet (DSO) met behulp van de STOP-TP-standaard.

6. Werkwijze voor het opstellen van het omgevingsplan

Het opstellen van het omgevingsplan kent drie fasen. De eerste fase betreft het inventarisatie, analyseren en zoveel mogelijk opschonen van bestaande regels. Ook worden in de eerste fase de kwaliteiten, kansen en bedreigingen voor Mierlo-Hout in beeld gebracht. In de tweede fase wordt het ontwerp-omgevingsplan voor Mierlo-Hout opgesteld en een verordening fysieke leefomgeving voor de delen van Helmond waar nog geen omgevingsplan voor is vastgesteld. Ook gaan we in deze fase starten met het opstellen van toepasbare regels voor de meest gebruikte regels. In de derde fase gaan we het plan vaststellen en publiceren. Daarnaast zal het opstellen van toepasbare regels doorlopen in deze fase.

Fase 1: Inventarisatiefase

Inventariseren bestaande regels en dereguleren

In deze fase inventariseren we welke bestaande regels nu van toepassing zijn op de fysieke leefomgeving vanuit:

- lokale verordeningen en beleidsregels
- bestemmingsplannen, wijzigingsplannen, en afwijkingsvergunningen (uitgebreide, binnenplanse, kruimel) die van toepassing zijn op het gebied Mierlo-Hout
- bruidsschat
- regels zoals vastgelegd in de Omgevingswet, de Amvb's, Invoeringswet en Omgevingsregeling
- instructie(regels) vanuit Rijk en provincie.

We gaan kijken welke regels van toepassing zijn op Helmond en zo ja, in welk gebied en bij welke activiteit. Ook gaan we kijken welke regels we nu al kunnen dereguleren. Dit zal aan de orde zijn bij lokale (beleids-)regels en de bruidsschat. Het proces van dereguleren en opschonen is dynamisch. Het is goed mogelijk dat we de aankomende jaren, bij het opstellen van omgevingsplannen voor andere gebieden, tot de conclusie komen dat er nog meer te dereguleren is. Dat kan betekenen dat reeds opgestelde omgevingsplannen op die punten aangepast gaan worden.

De staat van Mierlo-Hout

Daarnaast brengen we in deze fase 'de staat van Mierlo-Hout' in beeld. Vanuit de omgevingsvisie hebben we hiervoor al de nodige informatie op hoofdlijnen. De 'staat van Mierlo-Hout' gaat overigens niet alleen over de huidige situatie, maar ook over het in beeld krijgen van ontwikkelingen die lopen of nog gaan lopen. We gaan deze verder uitwerken en analyseren om een goed beeld te krijgen wat de opgaven zijn voor Mierlo-Hout en hoe we die willen aanpakken. Dit kan door het opstellen van regels in het omgevingsplan (in fase 2), maar ook door ander instrumentarium dat we in een omgevingsprogramma kunnen opnemen. Deze analyse geeft hiervoor de basis.

Onderdeel van de staat van Mierlo-Hout is een wijkgerichte SWOT-analyse: wat zijn de sterke en zwakte punten van de wijk, wat zijn de kansen en bedreigingen en welke kwaliteiten heeft de wijk? (SWOT = strength, weakness, opportunity, thread)

Participatie en communicatie

De ervaring leert, dat de meeste inwoners meer genegen zijn om mee te denken over hun directe woonomgeving dan bij een meer abstracte (omgevings-)visie voor een hele stad. Voor het opstellen van het omgevingsplan wordt daarom een nieuwe omgevingsanalyse gemaakt. Het is goed mogelijk, dat voor het omgevingsplan andere stakeholders in beeld komen dan voor de omgevingsvisie. Op basis van deze analyse en de betrokkenheidsprofielen wordt een participatiestrategie opgesteld met bijbehorende communicatiemiddelen. Uiteraard wordt de informatie die verkregen is in het participatietraject van de omgevingsvisie en andere projecten die al hebben gelopen, hiervoor gebruikt.

Beoordeling wel/geen planMER

In fase 1 gaan we ook beoordelen of het opstellen omgevingsplan MER-plichtig is. Dit is afhankelijk van de activiteiten en functies die het omgevingsplan in het gebied gaat toelaten en de effecten hiervan op de leefomgeving (bijlage 5 Omgevingsbesluit). Voor (deel-)gebieden met weinig dynamiek zal een planMER niet snel van toepassing zijn. Voor gebieden met veel dynamiek zal dit afhangen van de gewenste functies/activiteiten (c.q. activiteiten die we via het omgevingsplan willen gaan toestaan) en de consequenties hiervan op de leefomgeving. De uitkomst van deze beoordeling bepaalt of we in fase 2 ook een MER moeten gaan opstellen.

Fase 2: Opstellen omgevingsplan Mierlo-Hout en Verordening Fysieke Leefomgeving

In deze fase gaan we het omgevingsplan voor Mierlo-Hout opstellen en een verordening fysieke leefomgeving voor de delen van Helmond waarvoor nog geen omgevingsplan in werking treedt. Daarbij maken we gebruik van de informatie die we in de 1e fase hebben opgehaald. Voor deze fase wordt worden we door een externe adviseur ondersteund.

Ambities, opgaven, doelen en sturing

We gaan in beeld brengen, op basis van de gegevens uit fase 1, wat het toekomstperspectief van de wijk is en wat de ambities en opgaven zijn. In deze fase vindt er weer participatie plaats met de inwoners en ondernemers: hebben we de informatie uit de eerste fase goed begrepen en vertaald? Delen wij elkaars ambities en opgave? Hebben we hetzelfde beeld?

Vervolgens gaan we de ambities en opgaven vertalen naar gewenste en ongewenste ontwikkelingen:

- Welke activiteiten wil je waar stimuleren?
- Welke activiteiten wil je juist ontmoedigen of 'uitfaseren'.
- Welke specifieke punten vragen aandacht, op welke domeinen moet er een 'tandje bij'?
- Wat vragen we van initiatieven? Waar moeten zij aan voldoen?
- Hoe gaan we initiatieven afwegen?

Onderdeel in deze fase is tevens te bepalen welke rol de gemeente hierin wil spelen: waar willen we op sturen en wat willen we ook daadwerkelijk gaan regelen. We gaan voor ontwikkelingen een afwegingskader opstellen, waarmee ontwikkelingen getoetst kunnen worden aan hun bijdrage in de doelen en opgaven voor Mierlo-Hout.

Opstellen ontwerp-Omgevingsplan en verordening fysieke leefomgeving

Voor Mierlo-Hout wordt een ontwerp-Omgevingsplan opgesteld. Voor de gebieden waarvoor nog geen omgevingsplan vigerend is, wordt een verordening fysieke leefomgeving opgesteld. In deze verordening worden alle lokale (beleids) regels in het fysieke domein bij elkaar gezet, zodat ze overzichtelijk bij elkaar staan en de afstemming met regels in het omgevingsplan makkelijker wordt.

PlanMER voor het omgevingsplan

Afhankelijk van de uitkomst van de beoordeling in fase 1 wordt in fase 2 een planMER opgesteld.

Toepasbare regels

In fase 2 gaan we starten met het uitwerken van toepasbare regels voor de meest voorkomende activiteiten in het omgevingsplan. Toepasbare regels zijn vragenbomen, die inwoners helpen om via het DSO snel te kunnen zien of ergens een vergunning voor nodig is. Het opstellen van een toepasbare regel betekent dat een juridische regel uit het omgevingsplan 'omgebouwd' moet worden naar een beslisboom in begrijpelijke taal.

Toepasbare regels moeten opgesteld worden in specifieke software die vanuit het DSO ontwikkeld wordt en door onze eigen gemeente aangeschaft en ingeregeld moet worden.

Fase 3: Vaststellen en publiceren omgevingsplan en toepasbare regels opstellen

De laatste fase betreft het vaststellen en publiceren van het omgevingsplan. Deze fase start met het aanbieden van het ontwerp-plan aan het college, zodat de zienswijze-procedure in gang gezet kan worden.

Gelijktijdig wordt, indien van toepassing, ook de ontwerp-MER vastgesteld en aangeboden aan het college en de raad.

De binnengekomen zienswijzen en de voorgestelde wijze van beantwoording worden samen met het, eventueel hierop aangepaste, ontwerp-plan aangeboden aan de raad en vastgesteld. Op het plan is rechtstreeks beroep bij de Raad van State mogelijk, omdat het plan ook voor de burger bindende regels bevat. Na vaststelling van het definitieve plan, wordt het gepubliceerd via het DSO.

Toepasbare regels

In fase 2 wordt verder gewerkt aan het opstellen van toepasbare regels.

7. Randvoorwaarden en risico's

Om op tijd een gedragen, door de raad vastgesteld omgevingsplan voor Mierlo-Hout te hebben, is een aantal zaken van belang. Het gaat om organisatie, capaciteit, financiën en beheersing van eventuele risico's.

Organisatie

Het opstellen van een omgevingsplan, met alle daarbij behorende stappen zoals in het vorige hoofdstuk geschetst, is een forse opgave die ingrijpt op een veelheid aan werkprocessen en werkmethodes die nu in onze organisatie worden toegepast. Het is nieuw, het is een pad dat we nog niet eerder bewandeld hebben en dat betekent dat er soms iets mis zal gaan en dat bijsturing nodig is. Dat is niet erg, zolang daar ruimte voor is (in tijd, maar vooral in acceptatie).

De relevante teams en afdelingen in onze organisatie worden via interactieve werksessies betrokken bij het proces om te komen tot een omgevingsplan. Hiervoor moet tijd en ruimte worden vrijgemaakt. Daarnaast willen we ook zoveel mogelijk kennis, die buiten onze organisatie aanwezig is, ophalen en met elkaar delen. Dat is enerzijds kennis op vakinhoudelijk gebied, maar ook kennis over hoe je iets kunnen aanpakken, hoe je met dilemma's kunt omgaan, hoe je keuzes kunt maken en wat dat van medewerkers vraagt.

De veranderopgave wordt vormgegeven vanuit de implementatie van de omgevingswet over de volle breedte, dus ook via de lijn van het omgevingsplan. In het proces van het opstellen van het plan gaan we daarom ook werken aan de veranderopgave. We maken daarbij onder andere gebruik van ondersteunende diensten vanuit de Helmond Academie. De betrokkenheid van het voltallige college en raad is onderdeel van het communicatie- en participatieproces, die uiteindelijk leidt tot een vastgestelde en gedragen omgevingsplan.

Capaciteit

Voor het opstellen van het omgevingsplan Mierlo-Hout wordt een fors beroep gedaan op onze organisatie. Het is geen kwestie van 'even een workshop organiseren en dan weten we het wel'. Het gaat om het daadwerkelijk inleven en doorgronden van de doelen die je in een gebied wilt bereiken en de mate waarin regels daarin doelmatig kunnen ondersteunen. Vervolgens moeten deze regels vertaald worden naar een leesbaar omgevingsplan dat digitaal ontsloten wordt en met behulp van toepasbare regels door mensen bevestigd kan worden op vergunning- en meldingsplichten voor activiteiten in het fysieke domein. Dit is een hele nieuwe werkwijze.

Voorlopig schatten we in dat het opstellen van het omgevingsplan in totaal ca. 4500 uur gaat kosten. De uren zijn in de tabel op de volgende pagina naar beleidsdomein onderverdeeld.

Discipline	Uren
Trekker (projectleider)	600
Planjuristen	500
Vergunningen	300
Handhaving	200
Bestuursjuristen	200
Landschap	50
Natuur	50
Cultuurhistorie	150
Verkeer	150
Stedenbouw	150
Ruimtelijke kwaliteit	150
Openbare Ruimte	150
Recreatie/leisure	50
Water	50
Sport en gezondheid	100
Sociaal domein en wijken	100
Wonen	150
Milieu	300
Veiligheid	175
Economie	150
Energietransitie & klimaatadaptatie	200
Programmamanagers	100
Projectleiders	100
Financiën/grondbedrijf	200
Private overeenkomsten	50
IVA	100
Communicatie	100

Financiële middelen

Voor de noodzakelijke (externe) ondersteuning is in totaal € 150.000,- (excl. BTW) beschikbaar.

Daarbij is er vanuit gegaan dat er geen MER opgesteld hoeft te worden voor het omgevingsplan Mierlo-Hout. Mocht uit de analyse van fase 1 blijken dat dit wel nodig is, dan moeten hiervoor extra middelen aangevraagd worden.

Planning (op hoofdlijnen)

	2020				2021			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Fase 1 Inventariseren								
Inventariseren bestaande regels								
De staat van Mierlo-Hout								
Participatie								
Beoordeling MER-plicht								
Fase 2 Ontwerp-omgevingsplan								
Opstellen ontwerp-omgevingsplan (incl. participatie)								
Opstellen ontwerp-verordening fysieke leefomgeving								
Fase 3 Vaststellen en publiceren								
Vaststellen ontwerp-verordening fysieke leefomgeving								
Vaststellen ontwerp-omgevingsplan								
Opstellen toepasbare regels								
Publiceren ontwerp/zienswijze								
Vaststellen definitief omgevingsplan								

Risico's

In het proces tot aan een vastgesteld omgevingsplan zijn een aantal risico's te onderscheiden. In onderstaande tabel is aangegeven welke dat zijn en welke beheersmaatregelen we hierop zetten.

Nr	Risico	Effect	Beheermaatregel
1	Te weinig ambtelijke capaciteit beschikbaar	• vertraging in afronding plan NB. De gemeente hoeft volgens de wet pas op 1-1-2029 een gebiedsdekkend omgevingsplan te hebben. Juridisch gezien lopen we geen risico als de afronding van het omgevingsplan vertraging oploopt. Zolang er geen omgevingsplan voor een gebied is vastgesteld, gelden het overgangsrecht en de bestaande lokale verordeningen.	Tijdig signaleren bij DT en oplossen. Uitgangspunt is; eigen mensen worden hiervoor vrij gemaakt, andere klussen wachten of hier vindt inhuur op plaats.

Nr	Risico	Effect	Beheermaatregel
2	Veranderopgave: We durven niet los te laten (kan zowel ambtelijk als bestuurlijk aan de orde zijn). We doen wat we altijd deden.	• we kijken onvoldoende naar mogelijkheden voor deregulering -> omgevingsplan wordt een omvangrijk en regelmatig document. • maatschappelijke opgave staat niet voorop • we werken niet van buiten naar binnen NB. Het omgevingsplan zelf zal regelrijker zijn dan de huidige bestemmingsplannen, omdat hier ook de regels in staan die nu in de bruidsschat, losse verordeningen en (beleids)regels zijn opgenomen. Met deregulering wordt in dit kader bedoeld: het in totaliteit regelarmer maken.	Cultuuraspect is taai. Traject voor organisatie-ontwikkeling consequent doorzetten.: • Leiderschap • Aanspreken • Coachen • Consistent gedrag College en raad intensief meenemen. Daar zijn dezelfde cultuuraspecten aan de orde.
3	Er lopen teveel communicatie- en participatiesporen (vooral extern)	• Verwarring bij externe partners • Draagvlak voor deelname neemt af • Imago: gemeente komt niet professioneel en overtuigend over	Scherpe analyse en bewaking van externe sporen. Doel, doelgroep en aanpak helder maken voor alle communicatie- en participatie-activiteiten en deze op elkaar afstemmen.
4	Samenloop met lopende ontwikkelingen in Mierlo-Hout,	• Onduidelijkheid bij externe partners • Gemaakte afspraken ter discussie • Vertraging (=risico) lopende ontwikkelingen • Versnelling (=kans) lopende ontwikkelingen	• Intern goed afstemmen • Gemaakte afspraken in lopende trajecten zijn leidend • Hierover goed communiceren met externe partners en verwachtingenmanagement
5	Er moet toch een MER opgesteld worden	• vertraging in afronding plan	Sturing op planning Bij onvermijdelijke vertraging op tijd signaleren en planning aanpassen.
6	Het DSO is niet op tijd gereed	• het plan kan niet gepubliceerd worden via het DSO	Het DSO wordt landelijk ontwikkeld. Als deze niet op tijd gereed is, wordt bekeken (i.o.m. VNG) hoe toch publicatie kan plaatsvinden die voldoet aan de uitgangspunten van de wet.
7	De gemeentelijke applicaties zijn niet op tijd klaar om te kunnen communiceren met het DSO	• kaarten en regels kunnen niet worden opgesteld • vaststellings- en bekendmakingsprocedure loopt vertraging op	Tijdig software aanschaffen en inregelen om het omgevingsplan op te kunnen stellen.

